

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱԻՐ ԼԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 38.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 21, 1895.

Ն. 51

ՄԵՎԱՍՏՏԸ ՄԻՆՏԵՐԻՃԷ

	Սահեֆէ
Տնտարութի Սառտեթի Մուշիպ Օլուր Մը	401
Իպտեթի Ռուհ Վէ Սուրեթի	401
Խուրուճ Քիթապը	402
Սայ Ու Ղայրեթին Սէմէրէթի	403
Եազ Մէվաֆիտե Տողան Չոնուզլար	404
Փարմազըն Թըրնազլարը Ալթընտու	404
Մուհաբբէթ	—
Ահա ը ճէտիտ Շէրիաթը Իպթալ Էտէր	404
Մի	407
Շալուաթ ը Սիյասիյէ	408
Սարրաֆիյէ	408

ԱՒԵՏԱՐԵՐ ԵՔՐ ԴԱԾՔԱ ՃՈՒՄԱ ԷՐԵՔՍԻ
ԳԻՆԻԱ ԵՔՐ ՕԼՈՆՈՒՐ:

Մեմայիքի Շահանգի վե տիյար ք Էճնէպիյի
Բէրեհ Եճնէպիյի պեր վեճնի փեշիւն 1 1/2, վե
ալթը ասլը 3/4 Մեմայիքի, վե պիք Եճնէպի
30 փարա օլուպ, փօսթա իւճրէթի քա-
րաճըմըգա ախտ տիր:

Ղազէթայա տէրճ օլուճմազ Իւզրէ քաճի-
թաք, վե ալթօնէ Էազըմազ վե փօսթայա
ախտ մեվաֆիտե մէքրուպ վե ազգի Իս-
թանպօլտա Ամէրիքան խանընտա Մր. Հ.
Ս. Պարնըմ իսմիհնէ կեօնտէրիյի տիր:

ՎԷՐԵԹԻՅԱՆ ՄԻՆՏԵՐԷՐԷՐ ՇԵՐԵԹԻ ԹԱՐԱՓԷՆՏԱՆ,
ՍԱՀԻՊ ԻՍԹԻՏԱՅ, Ճ. Ք. ԿՐԻՆ
ՄԻՆԵԼԻՅԱ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ՏԻՆՏԱՐԻԼԵՐ ՍԱՍՏԷԹԻ ՄՈՒՃԻՊ ՕԼՈՒՐ ՄԸ

Էլպէթթէ օլուր: Վազաա տինտարութի
կեհաճաա պիր ուղղունը հալ ու քէյֆի-
յէթթի մէն էթմէղ, անլէրին հայաթը
դարարթմալարընա եախօտ ֆադը ու զա-
րուրէթին պիր ատէմին իմթիյալարընը
մահտուտը ըմալարնա մանի օլմազ, եախօտ
ինսանը մահրուլիյէթթիտէն ազաա էթ-
մէղ: Նէվ ի պէշէրին միւպթէլա օլտը-
ղը իլլէթթիտէն չօղլարը, սաիր քիմնէ-
լէրէ օլտըղը կիպի, խրիսթիյանլարա
աախի թարի օլմազա տէվամ էտէրլէր:
Պու ճիւմիլէ իլլէ պէրապէր խրիսթիյա-
նըն տինի քէնտիսի իլիւն հադիգի սա-
աաթթ, սաիրլէրէ նամալիւմ օլան պիր
սաաաթթ, թէմին էտէր: Չօղ տէֆա
խրիսթիյան օլմաա, քէնտիսինէ իսա-
պէթ էտէճէյի մուհադգազ օլան պէ-
լա վէ մուսիպէթթիտէն պիլ ֆիլիլ խէ-
լաա օլուր: Անը թէսըն վէ թէֆրիհ,
Ալլահըն քէնտիսի հադընտաքի մուհապ-
պէթ վէ ինայէթինի անա իլթար էթ-
մէք սուրէթիլլէ անը քէնտի իւզէրինէ
կէլմէքտէ օլան մուսիպէթ վէ պէլայա

էօյլէ թէտապիր ի հաքիմանէ, էօյլէ վէ-
սաիլ ի միւթէտաաիտէ վէ զայեուրանէ
իլլէ մուգալլէմէթէ մուգթէտիր դըլար
քի, օլ սայէտէ մէգըլը մուսիպէթ վէ
պէլալարը տէֆ ու իլպէյէ մուգթէտիր
օլուր: Պաղէն խրիսթիյանըն հիմայէթ
վէ սիյանէթ իլիւն օլան տուա վէ նի-
յալլարը թամմ արգու էտիլտիլ վէճհ-
լէ միւսթէճապ օլուր, վէ տէֆաթլէ օլ
տուալէր տօլայըտան, պու ճիւմիլէ իլլէ
պէրապէր հադիգաթ ը հալտէ, հալ ու
քէյֆիյէթթիտէն էօյլէ պիր թանգիմի ի-
լէ քի, քէնտիսին էլմ վէ քէտէրլէ-
րինին թէպաիլի դըյաֆէթ էթմիլ նի-
մէթ ու պէրէթթիլլէ օլտըղլարը թէ-
հադգուգ էտէր, վէ մուսիպարէն պու-
լարտան տօլայը ալըգտան ալըղա միւ-
թէլէքքիլ օլուր:

Էն ֆէնա հալ ու քէյֆիյէթթիտէն տիւ-
լար օլուպ տա էլլէմ ու մուգայազաա-
նը թախֆիֆ իլիւն սաիր պիր կէօնէ
վաաթթա վէ չարէ դալմաաղընտա պի-
լէ չու թաթլը իւմիտէ մալիք տիր քի,
հէր շէյ հաթթա էն միւլիմ տէրտու
էլլէմէր պիլլէ Ալլահը սէվէնլէրին էլի-
լիլ իլիւն պիրլէքտէ իլլէր: Օ տիւն-
եանըն Հաքիմ ի Ալամը իլլէ եէք տիլ
վէ եէք ճիւմիլ տիր, վէ քէնտիսի-
նին պէօյլէ օլտըղըն պիլլէր: Ալլա-
հըն քէնտիսի մուգայազայա տիւլար
էթմէքտէքի մէրամ ու մադսէտինէ պա-
զը տէրէճէ իլթիլաք էթմէյէ մուգթէ-
տիր տիր: Օ լազըմ օլտըղը դաաար
հիւզն ու էլլէմ թէտիպիլին մէնֆաա-
թընը անլար վէ արգուլէր: Օ հիւզն ու
էլլէմէրտէն տահա էթմէյէ պազըպ,
անլէրին պաիս օլաճաղլարը մէսէրլէ-
թին հադիգաթընը անլայա պիլլէր: Ճա-
նըն Ալլահ իլլէ իլպու իմթիլաճը, քի
էն ալի սաաաթթին եէկէանէ սըրը
տըր, քէնտիսին տիր: Պու հալ անըն
րէֆահիլլէ վէ մամուրիյէթթի տահա
թաթլը դըլար իտալար վէ ֆէլաքէթթին
չիտաթթիլլէ թախֆիֆ էտէր: Յաաղ-
լար ինայէթ վէ մէրհամէթ ի իլահիյէ-
տէն նալի չօղ տէֆա ինքեար էտիլլէ-
մէյէն եախօտ խօր կէօրիլլէմէյէն պիր
նէվ սաաաթթէն նաիլ օլուրլար իտէ տէ,

պու ճիւմիլէ իլլէ պէրապէր մէգըլը սա-
աաթթ խրիսթիյանըն մուգիս օլա-
մազ: Թէմէլլէ պիր էսաաղ օլմաաղըն-
տան մէգըլը սաաաթթէ կիւլլէնիլլէմէղ:
Պէտապաթ պիր խրիսթիյան հէր հալ-
տէ ալտանըն պիր քիմնէ տէմէք օլմա-
յըպ, անճադ նաղիս սուրէթտէ քէ-
մալէ էրմիլ տէմէք տիր: Յիսուս Բրիս-
տոսա օլան իման դալպտէ արթաղճա
էօյլէ պիր սաաաթթէ պաիս օլուր քի,
զայէթ իւլ զայէ միւպարէք տիր, վէ ա-
նըն եէրլինի թուլաճադ պիր շէյ եօղ տըր:

ԻՊԱՏԷԹԻՆ ՐՈՒՀ ՎԷ ՍՈՒՐԷԹԻ

[Խրիսթիյան պիր ատէմ ֆէրալէրն թէհապի տի-
լազընա եախօտ հէյէթ ի իմթիմիսիյէնի ալպալընըն
իպալընա մէտար օլան հէր շէյ թէվէճհիւհ կէօ-
թէրմէլի տիր: Պիր քիմնէ էյի պիր դօնըն եախօտ
էյի պիր հէմէհիլ տէյիլ իտէ, էյի պիր խրիսթիյանտա
տէյիլ տիր: Լաքին պուլտան չըգմաղ քի ֆիլիսէ
պիր Բէլէլիլ հալիտէ հէր կէօնէ իսլահաթը հաաաղ
զաթթիլլէրտէ էյի օլալար պիլլէ իլթիլաթ էթմէլի տիր,
զիւրա պու վէճհիլ ֆիլիսէնի ըուհանի մադսէտի կէ-
թիլմէքտէն կէլլէ օլուր: Գօնէլիլլէլլէլլէ զալլէթա-
սը պու պապտէ Ամէրիգա ֆիլիսէլլէրին միւնտէ-
պաթընա տաիր պեր վէճհ ի աթի իտարէ ի քէլմ
Էտիլլը:]

Խրիսթիյանա իլլէրէ իւզուլմընտան ազ-
հէմիլլէթ վէրտիլլէրինէ տաիր քիլիսէլլէրի-
միլլին էքսէրիսի ալլէյիսիտէ էտիլլէն չիքեա-
յէթ հազըլ պիր չիքեայէթ իտի: Անլէրին
պալլընա իլլէրի կիրալի մէքթէպիլլէրի իլլէ
տուա ճէմիլլէրինէ վէ միսիսիլլէրին իլ-
լէրինէ նազարէթ էթմէքտէն իպարէթ իտի:
Էլլէվմ իտէ ըազաա աքսի թարաֆա սալ-
լանմաղա պալլամըն տըր, կեհաճաա պիր,
«Ֆիլիսէլլէր քէնտիլլէրին ումուր խայրիյէ-
լէրինի օ դաաար չօղալլմըլլար տըր քի,
քիլիսէնի պիւս պիւթիւն ըուհանիլլէ իլլէ-
րինէ պազմազ իլլէն լազըմ օլտըղը դաաար
տիգգաթ էտիլլէլլէր,» տէյիլ իլթիլաթա
իլթիլլէլլէ պալլամըն տըր: Պու իլթիլաթ
պազը քիլիսէլլէր հազընտա սահիճ օլա պի-
լիլ իտէ տէ, քիլիսէլլէրին էքսէրիսի հազ-
ընտա սահիճ տիր տէյիլ ինանմաղը, Պու
ճիւմիլէ իլլէ պէրապէր պու կիպի չիքեայէթ-
լէր հադիգի պիր թէհիլլէքէնի մէվճուտիլլէ-
թինէ տէլալլէթ էտէր: Հէր քիլիսէլլէ քէնտի
իլլինի մուսիպազմէն իճրա էտէ պիլլիլ վէ
էթմէլի իտէ տէ, քիլիսէ իլլէ իլլէ պիւս պիւ-
թիւն ինսանիլլէթիլլէրտէն իլլէր արաաղը-
տա մէվճուտ օլան ֆարգ խաթըրտան չը-
գարըմամըն տըր: Հաաաղ զաթթիտէ դըյ-
մէթլի վէ հաթթա հայաթի սուրէթտէ է-
հէմ օլան պազը խայրիսահանէ իլլէր, պա-
զը հալ ու քէյֆիյէթթի միւսթէսնա օլա-

Սուրբ քի, 20 այագ երեքսերիքտե օլուպ, գաիտեսինտե 25 վե թեփեսինտե 15 այագ էնինտե տիր:

7) 1889 սենեսինտե քիւլատ օլունան փարիս սերկիսինտե եաիւրան վե 984 այագ երեքսերիքտե պուլունան չիֆել Գուլլեսի:

8) Պահրը Սեֆիտի Պահրը Ահմէրէ րապթ էտէն վե Հինտիսթանն պաշլընա պիր թարիգի պահրիսի օլան Սիւնիլ զանալը քի 88 միլ թուլինտե տիր: Պուննն իչիւն 17 միլեօն ինկիլ լիրասնտան զիյատե մէսարիֆ կիթմիլ տիր, վե պունա մախսուս օլան 399,677 էսհամտան 172,602 միգտարը: Ինկիլթէրրա տէվլէթի թարաֆընտան սաթըն ալընմըլ օլուպ, տէվլէթի միւլա-րիլէյայա աիտ պուլուննը:

9) Իսգօչիտաա Յօրթ նէհրի իւղէրինտե եափրմըլ օլան քեօփիւլ քի, հէր պիրի 1,700էր այագ երեքսէր օլան իքի քեմէրի վար տըր, վե թագրիպէն 4 միլեօն ինկիլ լիրասը իլէ եափրմըլ տըր:

10) Փիզանն էյրի գուլլէսի, քի զավիլէ ի գաիմէսինտե 13 այագ ինհրաֆ էտէր:

Տիւնեանն հէտի աճաիպաթը գուտէմա թարաֆընտան աթիտէքիլէր աստ օլունմըլ իտի. 1) Էրամար, 2) Մալսուէն թիւրպէսի, 3) Տիւնա մապէտի, 4) Պապէլ Ասմա Պաղէլէրի, 5) Բօտօս հէքէլի, 6) Յիլ տիչինտէն վե աթունտան մամուլ ժիւփիթէր Հէքէլի, 7) Իսքէնտէրիյէ Յէնէրի եախօտ Մըսըր պէքճի գուլլէսի:

ԵԱԶ ՄԵՎՍԻՄԻՆՏԷ ՏՕՂԱՆ ԶՈՃՈՒԳԼԱՐ

Զօգ խուսուսար վար տըր քի եազ մէվսիմինտե տօղան չօճուգլարն պին նիսպէ եա րահաթ պիր մէվսիմ կէչիլէքէլէրինի, վե եախօտ պին նէֆա քէնտիլէրինի վե քէնտի էպէվէյն վե թէալլիւգաթընն սաատէթ ի հալինի թէչիլքէլէ գօյաճաղըն թալին էտէրլէր: Եէմէք իլմէք մատտէսինտե տէր խաթր օլունմալը տըր քի չօճուգլ էն նիհայէ ինսան տըր: վե էկէր եաշլը քիմաէլէր միւլթէնէվլի շէյլէր եէյէ պիլիյօրլար իսէ, պիր չօճուգլ այնի իմթիյաղտան նիչիւն մահրուս պուլունսուն: Աշիքեար տըր քի պիր քիւլչիւք չօճուգլն եէյէճէյի վե իլէճէյի շէյ, մէվսիմ նէ մէվսիմի օլուրսա օլունն, վէք միւլթէնէվլի օլամազ, Լաքին չուրասը տա աշիքեար տըր քի աննն թաամը սըճագ հալալարտա սաիր վաղթլարտա օլտըղնտան զիյատե տիգգաթլէ հաղըրլանմալը տըր: Զօճուգլ էմիլքէլ պէսլէնտիլի հալտէ, սիւտիւ տիգգաթլէ ինթիսապ օլունմալը վե զայնաթըլարազ մաղարրաթսըզ պիր հալէ կէթիլիլմէլի, վե վէրիլտիլի հէր պիր տէֆասընտա թագէ օլմալը տըր: Փէք զիյատե շէքէր գաթըլմամալը վե քէզա զըլ մէվսիմի զարֆընտա օլտըղը կիպիլ շէքէր պօլ օլմամալը տըր, զիրա օ զէմանլար վիւճուտ եաղա միւլթաճ օլուր: Զօճուգլ էկէր մէմէ իլէ պէսլէնիյօր իսէ, այնի տիգգաթ ու ինթիյաթը իթթիլսազ էթմէք լաղըմ տըր: անճագ տիգգաթ ու ինթիմամալար անասը եախօտ սիւտ անասը թարաֆընտան իճրա օլունմալը տըր: Անասը եախօտ սիւտ անասը եէտիլի թաամլարա փէք զիյատե տիգգաթ էթմէլի տիր: չօճուգլն միտէսինի պօզմազ իսթիտաղընտա պուլունան պիր շէյի էէմէտէն սաղընմալը տըրլար: Պունտան գաթ ի նաղար, սըճագ հալալարտա եաղըր թաամլար փէք աղ եէմէլի տիր, զիրա սիւտիւն հէր պիր թէպէտտիլիւնտէն չօճուգլն անվալը սըճիլէսի պէնէմէհալ միւլթէսսիր վե միւլթէլարրիր օլուր:

Եազ մէվսիմի քիւլչիւք չօճուգլարտա սօղուգ սու իլէ երգամագ խուսուսընտա պիր իսթէք հուսուլէ կէթիլմէյէ միւսաիտ պիր վաղթ տըր: Սու հէման միւլթին օլտըղը գատար չօճուգլն վիւճուտինն այնի տէրէճէ ի հէրարէթինտե պուլունմալը տըր, վե չօճուգլ աննն տէրուինն եալալ եալալ պաթըրըլմալը: պիր գալ տագիգա օրատա գալմալը տըր: Պէյլէ պիր պանեօնն թէսիրի հէմ թէմիլլէնմէք վե հէմ տալի վիւճուտըն եոմալմասը սուրէթիլլէ գահիր օլուր: Զօճուգլ սապուն իլէ օլալամաղա չօղուգ պիր սէպէպ եօգ տըր: Սու աճը իսէ պիր փարալ խալիս պըրտա իլալէ օլունմալը տըր: պու տալի տէրէճէ ի քիֆայէտէ վիւճուտը թէմիլլէյէ պիրի: Գուրուլթմագ մուսմէլէսի տիգգաթլէ իճրա օլունմալը, վե վիւճուտըն սաթիլըն եոմալագ պիր ֆանէլա իլէ օլալամագտան իսէ, ֆանէլալ խաֆիֆ պիր թարգտա վիւճուտըն իւղէրինն սիւրմէլի տիր: Վիւճուտըն գապարմագ թէչիլքէլէսինտե օլան թարաֆլարը իւղէրինն 5 գըսմ օտէր քէլ իլէ 25 գըսմ գօլա մալսուլթը էքիլմէլի տիր:

Եազ մէվսիմի զարֆընտա չօճուգլ միւլթին օլտըղը գատար չօգ թագէ հալա թէնէֆիլա էթտիրիլմէլի տիր: էկէր տէնիլ քէնարընտա եախօտ շէհրին հալալարտա պիր սէմթիլտե իղամէթ օլունտըղը սէպէպիլլէ թագէ հալա թէնէֆիլա էթմէք ֆուրսաթը էլտէ իսէ, նէ ալա: Լաքին պու մէպէլտէ չու խուսուսը ունուլթմամալը իլ քի, սըճագ հալալարտա տօղան ալէսսէվիլլէ հէփ չօճուգլար հագգընտա պիւլթիւն տիգգաթ ու ինթիմամալար տիւղիլլէ անլէր իլէ օղրաշմագտան իպարէթ տէյիլ տիր:

ՓԱՐՄԱՂՆ ԹԵՐՆԱԳԼԱՐԸ ԱԼԹԸՆՏԱ

(Եալլէն Բընէլէն)

Սալթ կիւղէլ վե ճագիլ կէօրիւնմէք իչիւն տէյիլ տիր քի փարմաղարտաք թըրնաղարը թէմիլ թուլթագ կէրէք տիր: Թըրնաղարըն ալթը պիր նէվ միգրօպ եուվասը, միգրօպ մէսքէնի, թէչիլ էտէր: Միգրօպարըն թէտգիլ անվալլէ օղրաշան ալիմէլը թըրնաղարըն ալթընտա էնվա ի միգրօպար պուլմուլար տըր: Պունլարտան չօղու ֆիլ հագգըն գարարսըղ տըրլար իսէ տէ, անլէրտէն պաղըլարը սըճիլթ ու հայաթճա ֆէվլէլ ատէ թէչիլքէլի տիրլէր: Պունլար խուրտէպիլ իլէ կէօղիւքիւր պիր հալտէ ուֆաճը օլտըղարը ճիլթէլ, անլէր գարարսըղ մը եօգսա գարարը մը, վե եա մէվճուտ մը եօգսա նամէվճուտ մը տըրլար, չիւպէլ օլունա պիրի:

Ինսանն վիւճուտըն պիր թօփու սօղմագ ինսանն հէլաքընա պաիս օլաճագ պիր թագըմ միւլթիւք խաթալըզ միգրօպարընտան էփէլիճէ միգտարընն տալիլ ի վիւճուտ օլմասընա քիֆայէթ էթտիլ մուհագգազ օլտըղընա պաղըլըսա, միգրօպ իլէ տօլու օլան թըրնաղլէ գալընմանն նէ գատար թէչիլքէլի պիր շէյ օլտըղը գօլայճա անլալըլա պիրի: Խալգ պէյնինտէ չու զէհապ եաեղմըլ տըր քի, թէչիլքէլ պաղգա պիր քիմաէլին պիրինի թըրմալամասը քէյֆիլթինտէ տիր: հալ պու քի մատամ քի թէչիլքէլ թըրնաղտա մէվճուտ օլան պաղգա պիր շէյտէ օլմալըլ միգրօպտան իլէրի կէլիյօր, պինաէն ալէյի պիր ատէմին քէնտի վիւճուտըն քէնտիսի թըրմալամասը պաղգապըն քէնտիսի թըրմալամասը գատար մուղիր օլա պիրի:

Մէսէլա, թըրնաղըն ալթընա պիր իյնէ սօղմաղլէ հասըլ օլան խաֆիֆ պիր եարէնինն տօլամա թապիր օլունան պիր վէլիմ եարէնին հասըլ օլմասը սուրէթիլլէ միգրօպարըն տալիլ ի վիւճուտ օլմալարընա վասթա օլմուլ օլտըղը պիր չօգ էմալիլլէ միւսպէթ վե մուհագգազ տըր: Թըրնաղարըն տիլլէրիլլէ քէսմէք ատէթինտե պուլունանլար իչիւն պաղը միւլթիւք խաթալըզ թօլուլարըն աղըղարընա ալմագ վե անլէրի եուլթագ թէչիլքէլի մէվճուտ տըր: զիրա միգրօպ հէր եէրտէ պուլունա պիրի, վե թըրնաղար թօլ վե քիւր գէրէլէրինի սաղլամաղա խաթալթէն միւսաիտ տիրլէր: հալ պու քի պու թօլ վե քիւրլէր միգրօպարը հալի օլա պիրիլլէր: Ամէլիյաթը ճէրրահիլլէ իճրասը իչիւն պիր եէրէ կիտէն ճէրրահ, թըրնաղարըն ալթընտա կիլլէնմիլ օլան պու թէչիլքէլլէ վաղըթ օլտըղընտան, անլէրի փէք միւլթէմէլ պիր սուրէթտէ թէմիլլէմէք անլէրճէ ուսուլ իթթիլսազ օլունմըլ տըր:

Խաթալըզ թօլուլմը օլան պու ուֆաճըզ գուրտար, պիր տէֆա վիւճուտըն տէրուլինն կիրտիլլէրինտէ, հէր թարաֆա եալըլըլար: Անլէր պիր նօգթատա տուրմաղլար: պիր տէֆա գանա տալիլ օլտըղարընտա արթըզ հէր եէրէ կիտէ պիրիլլէր, վե սէնլէրճէ պէլլէյէրէք, սօղուգ ալմա իլէ, եօղընլըզլէ վե սաիր պիր կէօնէ արըզէ իլէ վիւճուտըն անվալը թապիրիլլէսինն խալլէ կէլմէսինտէն պիլ իսթիֆատէ նէվ ու նէմա պուլունլար:

Թըրնաղարը թէմիլլէմէնն էն կիւղէլ ուսուլը էյի պիր ֆըրչա, պօլ սապուն վե սու իլէ երգամագ տըր: Յըրչա իսթիմալ էթմէքսիլլէ թըրնաղարը թէմիլ թուլթագ վե անլէրի թէչիլքէլտէն պէրի գըլմագ միւլթին տէյիլ տիր: Պուննն նէթիճէսի օլարագ թըրնաղար հէմ կէօղէ խօշ կէօրիւնիւրլէր, վե հէմ տալիլ խաթալըզ թօլուլմալարընն տալիլ ի վիւճուտէ կիրմէլլէք թէչիլքէլի պու սուրէթլէ գալի օլմուլ օլուր:

ՍՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ԱՅՏԸ ՃԵՏԻՏՏ ԵՐԻՍԱԹԸ ԻՊԱՆ ԷՏԵՐ ՍԻ

(ՅՕՆՃԷ ՆԷՍԷԷԷՆ ԺԱՊԱՐ ՎԵ ԻԼԷՄ)

(Բ) Գրիստոս պիր քեանին իտի: Եէրիաթըն քէհանէթ թանգիմինտէ քեանինն ճէմաաթ վե Ալլահ արասընտա տուրան պիր միյաննը վե շէֆաաթը օլուպ, հէյքէլ թանգիմինն մուգատտէս վե տալիլ խըրմէթճիսի տիր: Մէլլէք ի սատըզ թէրթիպինճէ քեանին ի աղամ պուլունան Գրիստոս, Ահարոն նէսլինն մուլագգաթէն վէրիլմիլ օլան քէհանէթի իլլէ էպէտ քէնտի իւղէրինն ալմասըլլէ, օլ քէհանէթի իթմա էտիլ խիթամա կէթիլտի: վե սէմալի հէյքէլին նիւմուհէսի օլան գէմինի հէյքէլի երգպ գալպի ինսանիտէ իլլէ էպէտ պօղուլմաղ պիր հէյքէլ եալտը: պու հէյքէլտէ սուսուլագգա մուլագգաթ հայվան գանը եէրինն Բէնտի աղիլ գանըն տէօքտիլ: քեանին ի աղամ սէնէտէ պիր քէրրէ պիւլթիւն գալմըն կիւնալարընա քէֆարէթ իչիւն մագտիսէ կիրէր իքէն, Յիսուս հէր կիւն գալպիմիլլէ գուտս իւլ աղտասընտա տուրուպ գանըլլէ քէֆարէթ էթմէքտէ օլտու: Գեանին շէֆաաթը օլտըղը կիպիլ, Գրիստոս ֆէտէրին եանընտա տալիլա պիլլիլ իչիւն շէֆաաթ էթմէքտէ օլտու (1 Յուլի. 2. 4. Բօմ. 8. 34:

1 Տիմ. 2. 5. Իսպ. 7. 24, 25. 9. 24) : Պէտք է ճշտել Քրիստոս քեանին օրմասը լէ քեանին թանգիմինի, եանի գուրպան թանգիմինի, հէյքէլ թանգիմինի վէ չէֆաթ խըտմէթի-նի իլէլ էպէտ Բէնտինտէ իթմամ էյլէտի : Արթըգ Անրն գանը օլտըգճա, հայվան գա-նընա հաճէթ գալմատը : արթըգ րուհանի հէյքէլ սէմատա վէ հէմ գալպիմիդտէ օլտըգ-ճա, թաշտան հէյքէլլէրէ լիւզուլմ գալմատը : Քրիստոս կիպի էպէտի քեանին ի աղամը-մըզ օլտըգճա, նէսլինէ ինթիյաճըմըզ եօզ աըր : Քրիստոս կիպի Փէնտինտէ նէզտինտէ չէֆաթճըմըզ օլտըգճա, սաիր հէր կէճնա չէֆաթճըմըզ միննէթտար տէյլիլիզ : Քը-րիստոստա չէրիաթըն ճիւմլէ պօյուլտըրըզ-լարընտան ազատ օլտուզ : չէրիաթ պիզի պուրայա կէթիւրէնէտէք միւէտտիպիմիզ օլ-տու (Ղալ. 3. 24) : Լաքին Քրիստոսը պուլ-տըգտան սօնրա, արթըգ միւէտտիպին էմ-րի ալթընտա տէյլիլիզ (այէթ 25) : արթըգ «Շէրիաթ թանթընտա օլմայըզ Քրիստոսըն ինայէթի թանթընտա իզ» (Րօմ. 6. 14) : արթըգ թէպրիւրիմիզ իլէլն ամալը չէրիա-թա միննէթտար տէյլիլիզ (Րօմ. 3. 28) : զի-րա «չէրիաթ ամէլլէրինէ կիւլլէնէնէր տա-հա անըն լանէթի ալթընտա տըրլար» : Պէտք է ճշտել չէֆաթճը օլան քեանինիմիզ Յիսուս Քրիստոս քեանին թանգիմինին հարթընը իթմամ էթմիլ, վէ րուհուըն իլէլ էպէտ իճ-րա էթմէքտէ պուլուլմըն աըր :

(է) Քրիստոս պիր մէլիք իտի, Յովն. 6. 15 տէն կէօրիւնիւր քի, չէրիաթ վէ փէյ-ղամպէրլէր գալմատ «կէլէճէք օլան էպէտի պիր մէլիք իւմիտի» ուլանտըրմըզ իտիլէր : չալիրտլէրին էֆէնտիմիզ «մէլէքիւթիւն-տէ պիրիմիզ սաղընտա օթուրալըմ» տէմէ-լէրի տէ մէսէլլէր թաստըզ էտէր : Պու վա-գըթտա Եհնուտիլէրին միլլիլլէթի սայքի խի-թամ պուլմուլ իտի : միլլի չէրիաթլարը չօգտան իճրա օլուլմամադտա իտի : Պիր մէլիքէ պէլլէյօրլար : Լաքին Յիսուս «պէնիւմ մէլէքիւթիւմ պու տիւնեատան տէյլի տիր» տէմէսլլէ գալմըն տիգգաթընը սէմալի վէ էպէտի մէլէքիւթէ տալլէթ էյլէտի : Չիրա Քրիստոս սէմատա ասլա պօզուլմայան է-պէտի պիր մէլէքիւթ թէսիւ էտիպ, Բէն-տիսի անըն մէլլիլ օլմազ իւզրէ Րուհ իւլ Գուտա իլէ մէս օլուլտու : Քրիստոս Մէ-սիւ տիր : պինաէն ալէյ հէլիք տիր : Քրիս-տոս սալթ Բէնտինտէ մէլիք օլմաղը քեաթի սայմայըզ Բէնտինտէ իման էտէնլէրին ճիւմ-լէսինի պու մէլէքիւթէ վարիս ատտ էյլէտի : չէրիաթ թանգիմինին մէլէքիւթիւ մուլադ-գաթ օլուլ, անճազ պու տիւնեատա Եհ-նուտիլէր իլէլն իտի : Ամա Քրիստոս օլ մուլադգաթ մէլէքիւթիւ իթմամ իլէ պիւ-թիւն տիւնեա իլէլն պօզուլմազ էպէտի մէլէքիւթ թէսիւ էթտի : Եհնուտիլէրին միլ-լիլլէթիլին խիթամ պուլմասըլլէ էյնամը մուգատտէսէ վէ միլլի պայրամլար թանգիմի տալի իթմամ օլուլտու : Իմտի չէրիաթըն իթմամ օլուլտարազ սօնը կէլլիլ օլան հարֆ-լարընը մուլթաստարէն զիքը էտիպ կէլլէլիմ : Քրիստոս փէյղամպէր օլմասըլլէ նիւպուլ-վէթ թանգիմինի, քեանին օլմասըլլէ քե-հանէթ, քէֆարէթ եա գուրպան վէ հէյքէլ թանգիմինի, մէլիք օլմասըլլէ մէլէքիւթ թանգիմինի իթմամլէ անլէրէ խիթամ վէր-միլ տիր :

Յ. Ահա ը ճէտիտ չէրիաթըն «էմը» չէք-լինտէ օլան զըսմընը Բա-հապլէթ վէ հայաթ գաիտէսի թանթընտա իթմամ էթմիլ տիր : Հէր նէ տէ օլա «էմը» ինթէլլիֆի մուհապ-պէթիւնքինէ նիսպէթէն էնկին պիր մէվգի-

տէ տիր : Ահա ը Աթիգ էմը թանգիմի տիր : «էթ, էթմէ» տիր : Լաքին Ահա ը ճէտիտ «մուհապլէթ» թանգիմի տիր : Ահա ը Ա-թիգտէ ատէմլէր «գաթլ էթմէլլէր» չիւնքի էմը օլուլմըն աըր : Ահա ը ճէտիտտէ ա-տէմլէր «գաթլ էթմէլլէր» չիւնքի օ Քրիս-տոստա քէնտինին պիրատէրի օլուլպ անը սէվէր : Ահա ը Աթիգտէ «գօնչուլը սէվիպ տիւլմէնէ պուլզ էտէրլէր» : Ահա ը ճէտիտ-տէ տիւլմէնի սէվէրլէր վէ անըն խայրը : սէլամէթի վէ էպէտի խէլասը իլէլն աըզու-վէ տուա էտէրէք մուհապլէթիւրինի իզ-հար էտէրլէր : Ահա ը Աթիգտէ «եալան սէյլմէյիլ թամա էթմէլլէր» էմը օլուլտըրը իլէլն Ահա ը ճէտիտտէ եալան վէ թամա-տան իճթիւնապ էտէրլէր : Չիւնքի թէվֆիգի հարաքէթ էթտիլլէրի զըյասը նէֆս վէ մուհապլէթ գանուըն անլէրտէն նէֆրէթ էտէր : Ահա ը Աթիգտէ «Ալլահտան գօրզ վէ էմրլէրինի հըֆլ էյլէ, զիրա ինսանա ֆարզ օլանըն քեաթիլէսի պու աըր» (Եզ. 12. 13) տէնիլմիլ : Ահա ը ճէտիտտէ «Ալլահը սէվ» տէնիլմիլ տիր : Գօրզու վէ էմը մուհապ-պէթտէն նէ գատար էնկին տիր : «Հուղու-րուլտա սէնին զայրի իլահլարըն օլմասըն : փութ եափմա . . . անա սէճտէ էթմէ, իս-միմի պօզ էէրէ ազընա ալմա» : Պուր. 20. 1—7. վէ «գօնչուլը սէվ» : հէփ պուլնլար էմը օլուլ, ինսանըն գալպիւնտէն տըշարտա օլարազ իճրա օլուլնա պիլիլլէր : Լաքին Ահա ը ճէտիտ ինսանըն գալպիւնին էն տէ-րուլլէրինէ կիրէրէք, Ալլահըն օլան Րապ-պը պիւթիւն քալլէնէն վէ պիւթիւն քալլէնէն, վէ գօնչուլը քալլէն կիպի սէվէսին» տէր : Լաքին պիր էմը, էմը հայլինտէ գալտըգճա, անըն խարիճէն իճրասը միւլմըն տիր : էմը թէհաիտ իլէ պիրիլլէրէ կէլիլ : Ահա ը Ա-թիգ թանգիմինտէ վէրլէն ճիւմլէ չէրիա-թըն «էմը» չէքլինտէ օլուլպ գօրզու վէ թէհ-տիտ իլէ մէմուր աըր : Պու գաղիլլէն ան-ճազ թէս. 28 պապ միսալ տէյլի վէրլիլի : օրատա 1—15 այլէթլէր «Իթաթ էտէնլէրէ վատ էտիլլէն պէրէքէթլէրի, վէ 15—68 տէ ատէմի իթաթ իլէլն թէհաիտ էտիլլէն լանէթլէրի» զիքը ու թատատ էտէր : Մէք-թէպլէրտէ չօզ պուլուլընը էյլէ չալիրտլէր քի, սալթ գօրզու իլէլն նիզամա իթաթ էտէրլէր : Պու իթաթ չալիրտին գալպիւ-տէն միլլէրէն մէսաթէ ուղադտան սալու-լըր : Ահա ը Աթիգ թանգիմինտէ հալայան իսրայէլին մէզքիւր չալիրտտէն չօզ պիր ֆարզը եօզ աըր :

Պիր իսրայէլի չէրիաթտա մուհարրէր ճիւմլէ էվամիլի խարիճէն իճրա էտէ պիլիլ : Լաքին Ահա ը ճէտիտ պէյլէ տէյլի տիր : Ահա ը ճէտիտին հիլ պիր էմրի եօզ աըր քի, գալպի ինսանինին տէրիլլէրլէրինէ էնիպ րուհը ինսանիլի սէլամադտան սալու-լըզ կիլթսին : Ահա ը Աթիգին գալպի ին-սանիտէն խարիճտէ օլան ճիւմլէ էմրլէրի Ահա ը ճէտիտտէ պէր էմրէ միւլնտէրիճ զը-լընմըն : պու էմը մուհապլէթ օլուլ, օ տալի միւլմինին տէրուլինտէ հայաթ մէպ-տէսի օլմուլ աըր : Ահ, նէ խօշ աըր տիւ-չիւնմէք քի, Ալլահըն հայաթ մէպտէսի օ-լան մուհապլէթ, Քրիստոստա միւլմինէ տալի այնի հայաթ մէպտէսի օլմուլ : Ալլահ վէ ինսան այնի հայաթ մէպտէսի — մու-հապլէթ — իլէ հալայօրլար :

Էյլէ իսէ պիլիլ չէրիաթըն, Մուսէվի թանգիմինին էմրի տէյլի, իլա տէրուլինի-գ-տէ քեաթին հայաթ մէպտէսի տիր : Էլէր պիլ Ալլահը վէ գօնչուլը սէվմէյիլ, գաթլ, զիւնա, եալան, սըրգաթ վէ թամա էտէր ի-

սէք, չէրիաթըն էմրինի պօզտըրմըզ իլէլն տէյլի, իլա տէրուլինիլտէ քեաթին հայաթ մէպտէսինէ գարչը իլլէտիլիմիլ իլէլն կիւ-նալքեար օլուլըզ : Պիզիմ կիւնալմըզ չէ-րիաթը թէճալուլ էթմէք տէյլի, իլա տէ-րուլինիլտէ գօնուլան հայաթ գանուլնա գարչը իլլէմէմիլ տիր : Պուլտան չու նէ-թիճէյէ կէլէրիլ քի, «էմը» չէքլինտէ օլան ճիւմլէ չէրիաթ «հարֆ» աըր : ամա մու-հապլէթ չէքլինտէ օլան չէրիաթ, «հայաթ մէպտէսի» եանի «րուհ» աըր : Իմտի Ահա ը ճէտիտ, չէրիաթըն էմը չէքլինտէ օլան ճիւմլէ տիլադի մէպտէլլէրինի, մուհապլէթ գանուլնա «հայաթա» թանգիլ էտէրէք իթմամ էթմիլ տիր : Արթըգ պիլ չէրիաթըն էմրինի իճրա էթմէյիլ, իլա Ահա ը ճէտիտ-տէ վէրիլմիլ օլան եէնի հայաթլէ հալա-րըզ : Արթըգ չէրիաթըն Մուսէվի թան-գիմի տէյլի, իլա տէրուլինիլտէ սաքին օ-լան Քրիստոս աըր : քեանինիլմիլ Ահարոն տէյլի, Քրիստոս աըր : մէլլիլմիլ Դաւիթ տէյլի Քրիստոս աըր : արթըգ պիլ չէրիա-թըն գուլու տէյլի իլ, իլա Քրիստոսըն «տօսթը» իլ : պիլ մուհիպի մէվթ օլան չէ-րիաթտա տէյլի, իլա մուհիպի հայաթ օլան Քրիստոստա հալայօրըզ : Քրիստոս ամա, պիլ չըպուլարըզ : հայաթըն չէրիաթտան տէյլի, Քրիստոստան կէլիլ : Արթըգ չէրիաթ Քրիստոստա իթմամ վէ Քրիստոս տալի պիլտէ իզար օլուլտը : չէյլէ քի տէրու-նիմիլտէ ճէվէլան էտէն գան Եհնուտի գա-նը տէյլի, Քրիստոսըն գանը, գալպիմիլտէ ճէվէլան էտէն միւլթալաթ չէրիաթըն էմ-րի տէյլի, իլա Քրիստոսըն էֆքեարը : Ա-նըն հայաթը պիլիմ հայաթընը, Անըն ճէ-լալի պիլիմ ճէլալիմիլ տիր : Պիզ հէր նէ ի-սէք Քրիստոս իլէ իլ, Չիրա Ալլահըն թաշ-լէվալար իւզէրինէ հաղտըրը չէրիաթ օրա-տան սիլինիլ գալպլէրիմիլտէ հաղտըրը քի, անըն իւզէրինէ սէրփիլլէն հայաթ գանը եէ-րինէ Քրիստոսըն գանը սէրփիլլէր : պէյլէ-ճէ Քրիստոս քէնտի գանըլլէ պիլի սալթու-լմըն աըր : Իմտի պիլ Քրիստոսըն ըզ : վէ Քրիստոսըն հայաթընը հալարըզ : Միւալ օ-լուլընը քի, «չէրիաթ թանգիմինտէ իթմամ օլուլմատըզ նէ էմը գալմըն աըր» : պիլլէ Ահա ը Աթիգ թանգիմինտէ գալմամըն էյլէ պիր էմը քի Ահա ը ճէտիտէ կէլիպ հայաթ մէպտէսինէ թանգիլ օլուլտարազ իթմամ օ-լուլմըն օլմասըն, զիրա Ահա ը ճէտիտ Ահա ը Աթիգին հէր խսուսուտա միւլթէմիլ-մի տիր : Լաքին Շաբաթապալար տէյօր-լար քի, չէրիաթըն օն թէնպիլի հալը աս-լիսինտէ գալմըն օլուլ, իթմամ օլուլմամըն աըր : պինաէն ալէյ օն թէնպիլին թանթըն օլուլպ անընլէ հիւք օլուլըրըզ : Առաքիլ-լար «կիւնա» չէրիաթը, եանի օն էմրի թէ-ճալուլ էթմէք տիր, տէյլի պուլուլմըն-լար աըր : Էլէր օն էմը թէպտիլ օլուլմամըն իսէ, վէ պիլ անըն եիւքիւ ալթընտա հա-լայօր իսէք, նիլլէն տօգուլ թէնպիլի իճ-րա էտէլլիմ տէ, պիր, եանի «ըհաթ կիւ-նիւնիւ խաթընտա թուլթասըն» էմրի թան-գիլ վէ թէպտիլ էտէլլիմ : Իլթէ Շաբա-թապալարըն գաղիլ վէ իտիլալարը գը-սաճա պու աըր, վէ եիրմի գատար Շաբա-թապալ միւլթիլլէրին սլալաթէ մուհարրէր գաղիլլէր իսպաթ իլլէն պիլ իթթիֆազ կէ-թիլտիլլէրի պէրալինտէն մուհիմլէրի ան-լէրին իսպալլէրինտէն ալընարազ պուրայա տէրճ օլուլուր :

(1) Օն էմը էլէլի վէ թէպտիլ օլմազ պիր ալալադի չէրիաթ աըր : պինալլէրին եէվմի

ՇՈՒՅՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի Գեղ. 9, վե Եֆրեմի Գեղ. 21, 1893

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ի թալիսնարն պին պաշը Թողելինին թախթը դամանտանտա պուլունան վե Հա- պելլիլեր թարաֆընտան սայքի պիւս պիւ- թիւն մահվ ու իֆնա էտիլմիլ օլան փիշ- տար թապուրը Ասքարի դապիլէսինէ մէն- սուպ 2,500 ետրիլ ասքերինտէն, վե անլէրէ գոմանտա էտէն 20 իթալիան դապիլթանը իլէ 40 օն պաշը վե Հապելլարտան միւ- րէքէպ իտի Գին պաշը Թողելինին պե- յիլիւ ձէն. Արիմօնտի միւսալիլէյ պին պա- շըյա մահալը մէքըլերտէն կերի չէքիլմէսի իչիւն տէֆա պէ տէֆա էմր վերմիլ իսէ տէ, կէօրիւնիւր քի կէօնտէրիլէն էմրնամէլէր ա- նըն ետտինէ ետթիլմէմիլ, վե պին պաշը Թո- գէլիլ ալիանսըլ քէնտինի Հապէշ ասքերլէրի իլէ գուշանմըլ պուլունալ տըր. Պուշըն իւզէ- րինէ 6 սաաթ տէվամ էտէն պիր մուհարէպէ գուհուրէթ միլ, վե դանն օլունտըղընա կէօրէ, Հապէշիլէր իքի իւշ պին թէլէֆաթ վերմիլ ի- սէլէր տէ, միգտարճա իթալիանլարա դաթ գաթ ֆաիգ օլմալարը սայէսինտէ նաիլի մու- ղաֆֆէրիլէթ օլմուշար տըր. իթալիանլար տիւլմէն թարաֆընտան թապիպ էտիլթը- լէրի հալտէ, աղար աղար բիճաթ էթմիլլէր, թա քի քէնտիլէրին իմտառընա կէլէն ձէն. Արիմօնտի անլէրէ ետթիլմիլ տիր. ձէն. Արիմօնտին ետթիլալիլ վազթ պին պաշը Թողելինին ասքերլէրինտէն 300 նէֆէրաթ իլէ 3 դապիլթ վե 3 օն պաշը վե Հապելլ գալ- մըլ իտի, վե սաիր իթալիա ասքերլէրի ան- լէրին իմտառընա ետթիլմէմիլ օլալար իտի, հէփիսինին տախի մահվ ու իֆնա էտիլ- ճէքլէրի չիւպիէտէն միւսթաղնի իտի. Հա- պէշիլէր պիր տաղ թօփու իլէ 2,000 շէշ- խանէլի թիւֆէնք վե հէփ մուհիմմաթը աս- քերլէրի դապիլ էթմիլլէր տիր. Հապէշիլէ- րին գոմանտանլարընտան Բաս Միքայէլ թէ- լէֆ, վե Բաս Ալուլա աղըր սուրէթտէ մէճ- րուհ օլմըլ տըր. ձէն. Արիմօնտի Մագալ- լատա պուլունան իթալիա ասքերլէրի պաշ գոմանտանը ձէն. Պարաթիլէրի իլէ պիրլէ- մէյէ մուվաֆֆադ օլմուշ. Մագալա գալա- սը էրգադ վե մուհիմմաթը հարպիլէ իլէ մալամալ օլուպ, բիւպէթէ նաղարէն, պիւ- թիւն Հապէշ օրտուսընա իւշ ալ մուգալէ- մէթ էտէ պիլլիլ. Լաքին Նայե Թրէտէ- յէ կէօրէ, իթալիանըն չարգի Աֆրիգա միւսթէմէքեաթընըն պիւթիւնիւ մուխա- թարատա տըր. բիւպէթէ կէօրէ, Գրալ Մէնէլիլըն 20,000 տէն միւրէքէպ օլան փիշտար ասքերլէրի Մագալատան անճագ 20 քիլմէթրօ ուղադտա օլուպ, 40,000 նէֆէր- տէն միւրէքէպ օլան Հապէշ օրտուսը անլէ- րին արգասը սըրա կէլմէքտէ տիր. էլիլէր ձէն. Պարաթիլէրի փիշտար ասքերլէրին իւզէրինէ հիւճու իլէ ասըլ օրտուսըն միւսթալէ- թիւնտէն էվլէլ անը տիւշարը հէղիմէթ է- տէ պիլլիլ իսէ, պու հօլ իլէ ետրիլ աշի- րէթլէրին իթալիանլարտան այրըմալարը- նըն էօնիւնիւ ալըպ, ասաքիլի իմտառիլէ- նին միւսթալէթիլէն մուսթաղըր օլա պիլէ- ճէյի դանն էտիլմէքտէ տիր. վե լաքին միւ- շարիլէյին պու վէճիլէ հարաքէթ էտէ պի- լէճէյինէ չիւպիէ էտիլմէքտէ տիր. հալ պու- քի ձէն. Պարաթիլէրի չէքտիլի թէլէկրաֆ- նամէտէ քէնտի մէվգըլինին քեամիլէն էմի- յէթտէ օլտըղըն պէյան էթմիլ տիր. իթա- լիանլար իքիլմէ պիր մաղլուպիլէթէ օղ-

րայաճագ օլտըրար իսէ, Սուաքիլմէքի Անկիլօ-Իճիլիլըն ասաքիլի մուսթաֆըղա- թարաֆընտան իթալիա ասաքիլի իմտա- տիլէսի ետթիլինէյէ գատար Հապէշիլէրին իլէրիլէլէրինի մէն էթմէք իւզըն ետարտըլ կէօնտէրիլէճէք տիր. իթալիա մէպուսան մէճիլմիլտէ հիւքիւմէթին պաշ մուխալիլէ- րի, «Հալը հաղըր հիւճու իլէ հիւքիւմէթի գաիլիլէլտիլէճէք սըրա տէյիլ տիր. մուխա- թարա գէմանընտա հէփ ֆըրգալար պիր- լէշմէլի տիրլէր», տէյիլ էտարէ ի լիսան էյ- լէմիլլէր տիր. Մէպուսան մէճիլմիլտէ ճէ- սուր ասքերլէրէ հայրէթ ու իսթիհասըն վե էլէմիլտէ ֆամիլէալարընա իլթիւրաք վե տէրտաշըղը միւսթէլին պիր գարար վե- րիլմիլ, վե պիւտտէ գոմիսիօնը իթիլմիլադը արա իլէ հիւքիւմէթէ 7 միլէօն ֆրանգ գուլանմադա բուխսաթ վերմիլ իսէ տէ, պատէհու Մ. Գրիսիլի 7 միլէօն ֆրանգ ետ- րինէ 20 միլէօն ֆրանգըլը պիր թալի- սիսաթ թալէպ էյլէմիլ տիր. էլէվմ Հա- պէշիլմիլտա պուլունան իթալիա ասա- քիլինին միգտարը 2,450յէ, վե ետրիլ միւ- թէֆիլ ասքերլէրինքի իլէ պէրապէր 10, 000յէ պալիլ օլմագտա օլուպ, 12,000 եա- խօտ տիկէր պիր թէլէկրաֆնամէյէ նա- ղարէն, 23,000 նէֆէր ասքեր տահա կէօն- տէրիլէճէք տիր. ձէն. Պարաթիլէրի էլի ալ- թընտա պուլունան ասքերլէրի պասիլէթ վե իսթիլաթա մուղայիլ սուրէթտէ տաղըթ- մաղլէ իթիլհամ, վե միւսթալէյին ետրինէ ձէն. Պալտիսէրանըն թախիլի թէլիլէք է- տիլմիլ իսէ տէ, Մ. Գրիսիլի ձէն. Պարա- թիլէրիլի միւսթալէյէն էյլէմիլ տիր. —Բուսիա Զարեկիլ Կրան Տիւղ ձօրճըն անվալը սըն- հիլէսի օլ գատար էյլիլէմիլ տիր քի, կէլէն ճիւմա էրթէսի կիւնիւ Ֆրանսանըն Նիս չէհրինէ կիթմէք իւզըն Պաթուստան կէմի- յէ պիլմիլ օլուպ, Նիստէ վալիտէսի քէն- տիլիլ իլէ պիրլէշէճէք տիր. —Եօրգ տիւշէ- սի կէլէն ճիւմա էրթէսի կիւնիւ տիւնեա- յա պիր էրքէք էվլատ տահա կէթիլմիլ տիր. վալիտէսի իլէ չօճուղըն անվալը սըն- հիլէսի ետրինտէ տիր. Մասուլ փրէնս ին- կիլթէրա թալիլթընտէ օրտուսիւնիւ վարիսի տիր. —Աշանթի Գրալը փաթիլթընտա պիր ինկիլիլիլ իգամէթ էթմէսինէ բաղի օլմա- տըղընտան, ինկիլիլլէր քէմալը գայրէթ իլէ թէտարիլթէաթը հարպիլլէյէ տէվամ էտիլօր- լար. էրքէք վե գառընլարտան միւրէքէպ օլմագ իւզըն 4,000 համալ սահիլտէն իլէ- րիլէրէ միւթէվլէճիլէն հարէքէթ էթմիլլէր տիր. Հէր գատընըն ալըպ պաշընտա թա- շըտըղը եիւք 18 օգդա սըղլէթտէն իսպա- րէթ տիր. Անլէրտէն էքսէրիսի քէնտի մա- սուլարընտ տախի սըրթլարընտա թաշը- մագտա տըրլար. ինկիլիլ ասաքիլի գոման- տանը Սըր Ֆրանսիս Իոգօթս Աֆրիգա սա- հիլինէ միւսթալէթ էթմիլ, վե միւշարիլէյ իլէ պէրապէր Գրալիլա վիգթօրիլանըն թօր- նու ֆրէնս Գրիսիլի վիգթօր տախի օ- րայա միւսթալէթ էթմիլ տիր. —Ալթմըլ տէօրթ իսփանիա էֆրատը ասքերլէրիսինի 800 գատար ֆիւպալը ասըլար մուհասէրէ էտիլ, իսփանիալը էֆրատը ասքերլէրին ումուլը թէլէֆ օլմուշ տըր. Ասըլար սէր- քէրտէլէրի չիմիլլէ գատար կիրմէմիլ օլ- տըղարը մահալլէրէ կիրմէյէ մուվաֆֆադ օլմուշար տըր. Ասիլին Գիւպալտա իճրա ի սէյեհանաթ էթմիլ օլան պիր թաղըլ ինկիլիլ ասըլաթէկէանընըն էֆրէտընճա, իսփան- հօլլար ասըլարը ասլա տաիլէ ի թաաթա կէթիլէմէլէճէք տիր. Գեկ. 13 թարիլիլ պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, իսփանիալ

ձէն. Օլըվըր ասըլարըն մէրքէլի օրտուլա- րընը թար ու մար էյլէմիլ տիր. —Մատա- կապարտա տիկէր պիր միսիօնէր մէրքէ- ղինէ հիւճու օլունմըլ իսէ տէ, օրատա պուլունան միսիօնէրլէր իլէ ալիլէսի խաղը թամմ վազթիլտէ խապէր ալմըլ օլտըղա- րընտան ֆիրար էթմէյէ մուվաֆֆադ օլ- մուշար տըր. էնէպիլլէր ալէյինտէքի խու- սուլմէթ ֆէվգ էլ ատէ օլտըղընտան, հէփ էվրօփալըլարըն փաթիլթալ կէլմէլէրի ի- չիւն էմր վէրիլմիլ տիր. —Գեկ. 12տէ Լի- վըրիլուլ լիմանընըն անճագ պիր գաշ միլ մէսաֆէսինտէ իքի ինկիլիլ Եօլճու վափօրը արասընտա միւսաթէմէ վուգու պուլունալ, պիրի միւսաթէմէտէն աղ վաղթ սօնրա դարգ ու նապուտ օլմուշ իսէ տէ, դարգ օլմաղ- տան էվլէլ հէփ Եօլճու վե թաիլէլէրի տի- կէր վափօրա նաղլ էտիլէ պիլմիլ տիր. Պաթ- մայան վափօր տախի ֆէնա սուրէթտէ բախնէտար օլմուշ իտիլլինտէն, թամիլ օ- լունմագ իւզըն Լիվըրիլուլա ալտէթ էթմէ- յէ մէճպուր օլմուշ տըր. —Կէլէն հաթիլա փաղար էրթէսի կիւնիւ Մատրիլին էտէպի վե թիւճարի շիւքէթլէրինին 30,000յէ պա- լիլ օլան աղալարը Մատրիլին պաշընա սօ- գաղարըն տօլաշարագ պիր նիւմայիլ իճ- րա էթմիլլէր, վե պու վէճիլէ իրթիլթա- պաթը ալիլլէյէ պաիս օլան պէլէտիլէ ի- տարէսի սու ի իսթիմալաթընըն հէր հալտէ տէֆ ու իգալէսինէ գարար վէրմիլ օլտըղ- արընը կէօսթէրմիլլէր տիր. Օլ կիւն հէփ իլ վե կիւճիլէր թաթիլ օլունմըլ տըր. Ասա- քիլ ի մուհաֆըղա գուհուր էտէ պիլլէճէք գարընըղը պաստըրմագ իւզըն հաղըր պուլունմըլ իսէ տէ, պիր կէօնէ գարընըղ- լը գուհուր էյլէմէմիլ տիր. Պու իլին հէ- յէթ ի վիւքէլանըն իսթիլթալընը մուճիպ օլաճաղը գանն էտիլմէքտէ իտիլլէ տէ, ատ- լիլլէ վե նաֆիա նաղըլարընըն իսթիլթալա- րը իլէ իշպու պուհրանըն էօնիւ ալընմըլ տըր. —Ալմանիա պիւտտէսի կէլէն հաթիլա Բէյալթալ մէճիլմիլ թաղաթ օլունմըլ տըր. իշպու պիւտտէտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, Ալմանիա տիւլունը ումուլլէյէսի 2,000 միլէօն մարգ (110 միլէօն լիւրա) օ- լուպ, պուլունն 3/4 իւնտէն ղիլատէսի ասա- քիլի պէրլիլլէ վե պահրիլլէսինին իսթիլթ- մալը նէվաղըսը իչիւն իսթիլթաղ էտիլմիլ տիր. Պու սէնէքի պիւտտէտէ պուլունան պէլ սէնէ էվլէլլէր պիւտտէտէ կէօսթէրիլա- յիլտէն 120 միլէօն մարգ ղիլատէ մէսարիլթաթ կէօսթէրիլմիլ տիր. —Ֆրանսա բէիսի ճիւմ- հուրը միլլէքս Ֆորըն տիւլմէնլէրինտէն պիր գաշը բէիսի ճիւմհուրըն մէյտանա չըղա- րըմասըն իսթէմէյէճէյինի գանն էթմիլթ- լէրի պիր սըրըր ֆաշ էթմէք թէհաիլիլլէ միւշարիլլէյի իսթիլթալա մէճպուր էտէճէք- լէրի գաննը վահիսինտէ պուլունմըլլար տըր. Լաքին բէիսի միւշարիլլէյ միլլէթին քէնտի սըրըրնա վաղըթ օլմասընա գարար վէրմիլ, վե պէօլլէ գարար վէրմէսի քէնտիսի հադ- գընտա խալըր օլմուշ տըր, ղիրա հատի- սէ ի մէքըլէրէ քէնտիլին շէրէֆինէ ասլա խալէլ վէրմէմիլ, պէլլէ շէրէֆինի արթըր- մըլ տըր. Հիքէայէ շու տըր. շէօլլէ քի 1841տէ կիւն փաթիլտէ պիր տալա վէքիլէ էվլէնմիլ իսէ տէ, իւշ ալ սօնրա պու քիմ- սէ օրթատան դալալ օլմուշ, վե մուսալիա- րէն պիր ճիւնայէթ իրթիլթալա էթմիլլի ան- լաշըլարագ 10 սէնէ քիւրէք ճէղասընա մահիւմ օլմուշ, վե 1848տէ մէրգուլ մահ- պէստէ վէֆաթ էթմիլ տիր. Զէվլէսի մէր- գուլըն դալալ օլմասընտան պիր գաշ ալ սօն- րա պիր գըղ չօճուլ տօղըրմըլ, վե Մ. Ֆօր

